

Kalkulace ekonomické náročnosti a porovnání terénní a pobytové sociální služby z pohledu uživatele a z pohledu veřejných rozpočtů

■ **Text: Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA,**
prezident APSS ČR;
Mgr. Ivana Vlnová,
zástupkyně šéfredaktorky

Tato analýza porovnává ekonomickou náročnost terénní a pobytové sociální služby, a to výlučně z pohledu veřejných rozpočtů (nikoliv z pohledu veřejných autorit, které při svých zejména politických rozhodnutích zvažují širší spektrum všech aspektů a okolností, nejen aspekt ekonomický). Analýza se nezabývá preferencemi jednotlivců (klientů) a jednotlivých aktérů veřejné správy ani neřeší kvalitu života, dostupnost či rozhodovací determinanty výběru dané sociální služby. Tato analýza také nijak nezohledňuje péči a zapojení neformálních pečujících, resp. rodiny.

➤ Náklady na pečovatelské služby

Průměrný plat (včetně odvodů zaměstnavatele) pečovatelky v r. 2022 činí 46 743 Kč.¹ U mzdové sféry lze očekávat vyšší mezd o 8–12 % nižší.

Pokud chceme zjistit, jaké jsou **celkové měsíční náklady na 1 pečovatelku**, musíme k platu pečovatelky připočítat také další související náklady. Těmi jsou:

a) Související náklady na 1 úvazek pečovatelky, které činí 512,4 Kč měsíčně (tedy 6 149 Kč ročně). Kalkulace souvisejících nákladů vychází z předpokladu, že na 10 přepočtených úvazků pečovatelek v přímé péči připadá 0,5 úvazku pracovníka na manažerské pozici a 0,5 úvazku sociálního pracovníka.²

b) Náklady na kancelář, software, vzdělávání, materiál, služby aj., které činí 11 019 Kč na 10 přepočtených úvazků pečovatelek v přímé péči (celkem 132 230 Kč ročně).

Dle dat z MPSV ČR činil podíl osobních a provozních nákladů v r. 2018 celkem 80 % ve prospěch osobních nákladů s narůstající tendencí.

Celkové měsíční náklady na 1 pečovatelku tedy jsou 48 357 Kč.

Průměrná pečovatelka měsíčně odpracuje celkem 143 hodin.³

Z těchto 143 hodin tvoří 89 hodin celkový počet hodin přímé péče v terénu měsíčně – předpokládáme tedy, že pečovatelka stráví přímou péčí u klienta v terénu 5 z celkových 8 hodin, tj. 62,5 % pracovní doby (zbylé 3 hodiny zabere administrativní, porady, komunikace či přejezdy ke klientům).

Celkové náklady na 1 hodinu péče pečovatelky u klienta pak vycházejí na 543 Kč.⁴

Celkové náklady na 1 hodinu péče u klienta se ještě liší v případě, že jsou **pečovatelské služby poskytovány 7 dní v týdnu** (28 % pracovní doby: 2 ze 7 dní s příplatkem 25 %). Tyto náklady pak činí **581 Kč.**

V tabulce najdete srovnání ekonomických dopadů na příjemce příspěvku na péči. Ve IV. stupni, kdy je vypláceno 19 200 Kč / měsíc, je za celou tuto sumu možné čerpat 142 hodin péče / měsíc, tj. 4,7 hodin denně (náklady pro klienta činí 135 Kč / hodinu péče).

➤ Náklady na pobytové služby z veřejných rozpočtů

Dle kalkulací MPSV ČR pro účely dotačního programu pro kompenzaci nákladů pro uživatele sociálních služeb přicházející z Ukrajiny mající vízum strpění činí měsíční náklady na pobytovou službu:

- 50 296 Kč (domov pro seniory),
- 57 110 Kč (domov se zvláštním režimem).

Z toho je nutné odečíst náklady, které nesouvisí se sociální péčí.⁵

Náklady na sociální péči hrazené z veřejných rozpočtů tak celkem dosahují částek 28 646 Kč (v případě domovů pro seniory), resp. 35 460 Kč (týká se domovů se zvláštním režimem).

Počet hodin péče denně/měsíčně	Náklady pro klienta (135 Kč / hodinu péče)	Náklady pro veřejné rozpočty (408 Kč / hodinu – v případě maximální úhrady dle vyhlášky č. 505/2006 Sb.)
1/30	4 050 Kč	12 240 Kč
2/60	8 100 Kč	24 480 Kč
3/90	12 150 Kč	36 720 Kč
4/120	16 200 Kč	48 960 Kč
5/150	20 250 Kč	61 200 Kč

Tab.: Náklady na péči pečovatelky v závislosti na počtu hodin poskytnuté péče.

¹ Průměrný plat pečovatelky v r. 2021 byl 34 183 Kč. K 1. 1. 2022 došlo ke zvýšení základních platových tarifů o 700 Kč.

² Průměrný plat vedoucího pracovníka v sociálních službách v 2022 činí 47 579 Kč, resp. 61 075 Kč, průměrný plat sociálního pracovníka v sociálních službách v 2022 je 46 199 Kč, resp. 61 906 Kč.

³ Vycházíme-li z celkem 168 pracovních hodin měsíčně s redukcí 15 % pro odečet 4 týdnů dovolené v roce, 1 týdně pracovní neschopnosti, 8,6 dne státních svátků připadajících na pracovní den a 3 dnů povinného vzdělávání.

⁴ Vydělíme-li celkové měsíční náklady na 1 pečovatelku celkovým počtem hodin, které stráví přímou péčí v terénu měsíčně: 48 357 / 89 = 543.

⁵ Tedy 6 150 Kč za stravovací služby, 7 500 Kč za ubytovací služby (dle vyhlášky č. 505/2006 Sb. – předpokládáme plnou úhradu klienta, na kterou v říjnu 2022 dosáhlo až 80 % klientů) a 8 000 Kč za ošetřovatelskou péči.

Jde o průměrné hodnoty, které mohou samozřejmě variovat dle daného regionu, zřizovatele služby, celkové kapacity dané sociální služby apod. S přihlédnutím k jiným než průměrným hodnotám se může celkový počet hodin péče (viz závěr) odlišovat o 1,5–5 hodin.

➤ Závěry

Z pohledu klienta je poměrně jednoduché učinit závěr, zda je ekonomicky výhodnější využívat terénní, či pobytovou sociální službu, a je možné k němu dojít i bez výše uvedené analýzy, která jen porovnává oba pohledy a východiska. Pokud příjemce příspěvku na péči ve IV. stupni péče potřebuje více než 4,7 hodiny péče denně, pak je pro něj ekonomicky výhodnější pobyt v pobytovém zařízení sociálních služeb (kde je úhrada za poskytnutou péči stanovena ve výši přiznaného příspěvku na péči).

Zaměříme-li se na výdaje z veřejných rozpočtů – pokud příjemce péče odebírá více než 2,3 hodiny denně (v domově pro seniory), resp. 2,9 hodiny (v domově se zvláštním režimem), pak je pro veřejné rozpočty ekonomicky výhodnější bytová sociální služba.

Jak už bylo zmíněno, tato analýza se zabývá pouze ekonomickou náročností terénních a ambulantních sociálních služeb z pohledu veřejných rozpočtů a klienta. Neklade si za cíl obsáhnout celou problematiku porovnání těchto služeb, kdy je nutné brát v potaz také kvalitu života klientů a jejich preference, zapojení rodiny, dostupnost služby, vliv na zaměstnanost atd.

Ekonomický pohled je tak pouze jeden z determinantů budoucích rozhodnutí o struktuře a nastavení nejen kapacit jednotlivých typů služeb dlouhodobé péče, ale i sociální politiky a sociálního zabezpečení.

Celkové náklady na 1 hodinu péče u klienta se ještě liší v případě, že jsou pečovatelské služby poskytované 7 dní v týdnu (28 % pracovní doby: 2 ze 7 dní s příplatkem 25 %). Tyto náklady pak činí 581 Kč.

časopis FÓRUM sociální politiky

Výběr z obsahu 5. čísla 2022 (vyjde v polovině prosince)

Recenzované články

Duševní zdraví, subjektivní zdravotní stav a osobní blahobyt ve vybraných okresech České republiky

Beatrice-Elena Chromková Manea – Dana Hübelová

Mikroekonomická kvantifikace výhodnosti českého důchodového systému

Jiří Vopátek

Systémové hodnocení kvality péče a služeb:

inspirace z oblasti paliativní péče

Lucie Žáčková – Martin Loučka

Diskuse

Aktuální agenda Zelené dohody pro Evropu

v sociálněpolitických souvislostech

Zuzana Vondrová

Knihy, které nezestárly

Jan Keller připomíná knihu socioložky

Dominique Méda *Práce: hodnota na pokraji svého zániku?*

Recenze

Mertl, Jan: *Financování zdravotnických systémů:*

v kontextu české zdravotní politiky (Praha:

Wolters Kluwer, 2022)

Kateřina Šámalová

INZERCE

INZERCE

Mikroflanelová deka

- hebká
- teplá
- lehká
- příjemná
- pestrá nabídka barev
- 150x200 cm
- 300 g/m²

APOSBRNO

www.aposbrno.cz

